

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15716

Tarih : 23.12.2025

10/3538

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin birçok yerinde otizmlili bireylerin Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından yapılan değerlendirmelerde puanlarının düşürüldüğü, düşün bu puanlar sonucunda evde bakım maaşlarının kesildiği, ancak bireylerin raporlarında otizm tanısının devam ettiği yönünde ciddi ve yaygın mağduriyetler yaşanmaktadır. Bu uygulamaların bilimsel, hukuki ve toplumsal sonuçlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Kamuran TANHAN

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Otizm, bireyin yaşamı boyunca devam eden, sosyal etkileşim ve iletişim alanlarında sınırlılıklarla seyreden nörogelişimsel bir farklılıktır. Tıbbi olarak "iyileşen" veya "geçen" bir durum olmayan otizmde, eğitim ve destek hizmetleri bireyin yaşam kalitesini artırmayı ve bağımsız yaşam becerilerini geliştirmeyi hedefler. Ancak son dönemde, Türkiye'nin pek çok ilinde otizmlili bireylerin ve ailelerinin, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) üzerinden ciddi bir hak kaybına uğradığı gözlemlenmektedir.

Son yıllarda RAM'lar tarafından yapılan değerlendirmelerde, otizmlili bireylerin puanlarının düşürüldüğü; bu puan düşüşlerinin doğrudan ya da dolaylı biçimde evde bakım maaşlarının kesilmesine gerekçe yapıldığı görülmektedir. Dikkat çekici olan husus ise, bu süreçlerde bireylerin sağlık ve eğitim raporlarında "otizm" ibaresinin korunmasına rağmen, bakım ihtiyacının yok sayılmasıdır. Bu durum, açık bir çelişki yaratmakta ve engelli bireylerin kazanılmış haklarını fiilen ortadan kaldırmaktadır.

Yaşanan bu uygulamalar, sosyal devlet ilkesine aykırı olduğu gibi, engelli bireylerin ve bakım emeğini üstlenen ailelerin çoğunlukla kadınların yaşamını doğrudan yoksullaştırmaktadır. Bakım emeği görünmez kılınmakta, yaşamı sürdürme mücadelesi veren aileler bütçe gerekçeleriyle yalnız bırakılmaktadır.

Öte yandan RAM değerlendirmelerinin pedagojik ve bilimsel niteliği tartışmalı hale gelmiş; bu değerlendirmelerin sosyal yardımların kesilmesinde araçsallaştırıldığı yönündeki iddialar kamuoyunda ciddi bir güvensizlik yaratmıştır. Otizmlili bireylerin yaşam hakkı, eğitim hakkı ve bakım hakkı; bütçe disiplini kararlarına veya tasarruf politikalarına feda edilemeyecek kadar temel ve vazgeçilmezdir.

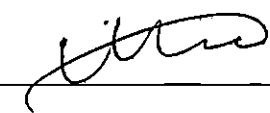
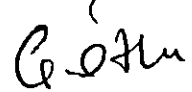
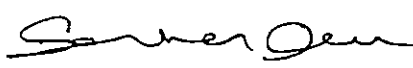
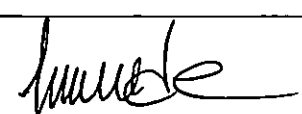
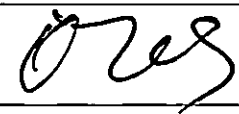
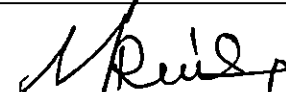
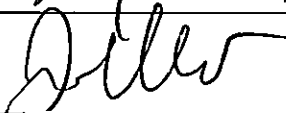
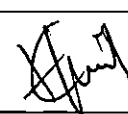
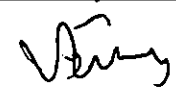
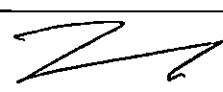
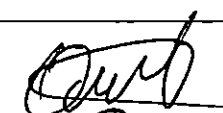
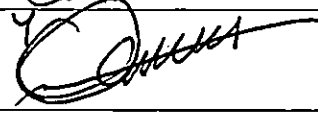
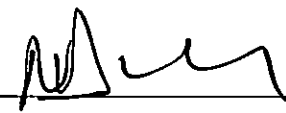
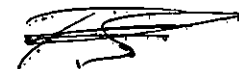
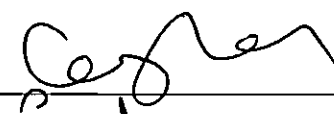
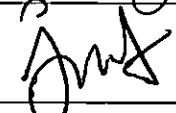
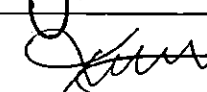
Bu nedenlerle;

- RAM'larda yapılan değerlendirmelerin bilimsel ve nesnel ölçütlere dayanıp dayanmadığının,
- RAM bünyesinde bu değerlendirmeleri yapan personelin, otizmin spektrum yapısı ve "görünmez engellilik" konularındaki yetkinliğinin denetlenmesi,
- Otizm tanısı devam ederken bakım ihtiyacının ortadan kalktığı yönünde verilen kararların hangi gerekçelerle alındığının,

- Bu uygulamaların evde bakım maaşı alan aileler üzerindeki ekonomik, sosyal ve psikolojik etkilerinin,
- İtiraz ve yeniden değerlendirme mekanizmalarının işlevselliğinin,
- Otizmli bireylerin eğitim süreçlerini ve bakım haklarını birbirinden ayırmayan, daha kapsayıcı, gerçekçi ve hak temelli bir değerlendirme sisteminin nasıl kurulabileceğinin

araştırılması zorunlu hale gelmiştir.

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin eğitsel değerlendirme süreçlerinde yaşanan aksaklıkların, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından verilen puanların bilimsel temellerden uzak şekilde düşürülmesinin bilimsel, hukuki ve toplumsal sonuçlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması ve bu durumun yol açtığı evde bakım maaşı kesintileri ile ailelerin yaşadığı ekonomik-sosyal mağduriyetlerin araştırılması ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9			
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	